ಮಯೂರ ವಿಶೇಷ

ಎನ್.ಎಸ್. ಗುಂಡೂರ್

ಕನ್ನಡ ವಿದ್ವತ್ ಪರಂಪರೆಯ ಸಂಪತ್ತು

ಡಿ.ಆರ್. ನಾಗರಾಜರ ಬೌದ್ಧಿಕ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ

ಬಣ್ಣದ ವೇಷ ಅಟ್ಟವನೇರಿ, ಕೇಕೆ ಹಾಕಿ ಬಿರುದಾವಳಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕುಣಿಯುತ್ತ ಆಟ ಕಳೆಗಟ್ಟುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಕರಂಟಾರಿ ಹೋಯಿತಲ್ಲಯ್ಯ!

(‘ಡಿ.ಆರ್. ನಾಗರಾಜ್’, ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ)

ಡಿ.ಆರ್. ನಾಗರಾಜರ ಬರಹಗಳು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅವರು ಬಿಟ್ಟುಹೋದ ಅನನ್ಯ ಬಳುವಳಿ (ಲೆಗಸಿ) ಎಂಬುದು ಎಷ್ಟು ನಿಜವೋ, ಆ ಬರಹಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ನಾಗರಾಜರ ಬೌದ್ಧಿಕ ಜೀವನ ಸಹ ಕನ್ನಡದ ಸಂಪತ್ತು ಎಂಬುದೂ ಅಷ್ಟೇ ನಿಜ.

ಅಂದರೆ, ನಲವತ್ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ತಮ್ಮ ಕಿರು ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗರಾಜ್ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮನ್ನಣೆಯ ಚಿಂತಕರಾಗಿ ಬೆಳೆದದ್ದು ಒಂದು ಪವಾಡಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇನಲ್ಲ. ಆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗರಾಜರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಹಾದುಹೋದ ಬೌದ್ಧಿಕ ಪಲ್ಲಟಗಳು, ಗಳಿಸಿಕೊಂಡ ಲೋಕಗ್ರಹಿಕೆ ಮತ್ತು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ರಮಗಳು ನಾಡಿನ ಬುಧಜನರನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುವಂತಹವು. ಅವರ ಈ ಕ್ಷಿಪ್ರ ಬೌದ್ಧಿಕಯಾನವನ್ನು ಕಂಡು ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ಮಹತ್ವದ ಚಿಂತಕರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ಆಶೀಶ್ ನಂದಿಯವರು ಪೃಥ್ವಿದತ್ತ ಚಂದ್ರಶೋಭಿ ಅವರ ಮುಂದೆ ‘ನಾಗರಾಜ್ ಮಾಡಿದ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಲು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಹಲವಾರು ಜೀವಮಾನಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ’ ಎಂದು ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಉದ್ಗರಿಸಿದ್ದರಂತೆ.

ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮಟ್ಟಿಗಿನ ಬೌದ್ಧಿಕ ಎತ್ತರಗಳನ್ನು ಏರಿದ ವಿರಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರು ಇಟಲಿಯ ಚಿಂತಕ ಆಂಟೋನಿಯೋ ಗ್ರಾಮ್ಸಿ (1891–1937) ಅವರದ್ದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಲವತ್ತರ ವಯಸ್ಸಿನ ಆರಂಭ ಎನ್ನುವುದು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಚಿಂತನೆ ಪರಿಪಕ್ವತೆ ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಕಾಲ; ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದು ಮುಂದೆ ಬರಲಿದೆ ಎಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಅಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮ್ಸಿ ಹಾಗೂ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ಆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ತಮ್ಮ ಬೌದ್ಧಿಕ ಜೀವನದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದರು.